31996L0067

DIREKTIVA SVETA 96/67/ES

z dne 15. oktobra 1996

o dostopu do trga storitev zemeljske oskrbe na letališčih Skupnosti

SVET EVROPSKE UNIJE JE

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 84(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ([1]),

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ([2]),

v skladu s postopkom, določenim v členu 189c Pogodbe ([3]),

(1) ker Skupnost postopno uvaja skupno politiko zračnega prometa, katere cilj je ustvariti notranji trg v skladu s členom 7a Pogodbe, kot trajen prispevek k pospeševanju gospodarskega in socialnega napredka;

(2) ker je cilj člena 59 Pogodbe odpraviti omejitve svobode opravljanja storitev v Skupnosti in ker je treba ta cilj v skladu s členom 61 Pogodbe doseči v okviru skupne prometne politike;

(3) ker je bil ta cilj v zvezi z zračnimi prevozi dosežen z Uredbami Sveta (EGS) št. 2407/92 ([4]), (EGS) št. 2408/92 ([5]) in (EGS) št. 2409/92 ([6]);

(4) ker so storitve zemeljske oskrbe bistvene za pravilno delovanje zračnega prometa in ker bistveno prispevajo k učinkoviti rabi infrastrukture v zračnem prometu;

(5) ker bi odpiranje dostopa do trga storitev zemeljske oskrbe moralo zmanjšati obratovalne stroške letalskih družb in izboljšati kakovost storitev, zagotovljenih uporabnikom letališč;

(6) ker je z vidika načela subsidiarnosti bistveno uresničevanje dostopa do trga storitev zemeljske oskrbe v okviru Skupnosti, hkrati pa se državam članicam dopušča možnost upoštevanja specifične narave sektorja;

(7) ker je Komisija v svojem sporočilu z naslovom „Pot k civilnemu letalstvu v Evropi“ junija 1994 nakazala svoj namen prevzeti pobudo za dostop do trga storitev zemeljske oskrbe na letališčih Skupnosti pred koncem leta 1994, ker je Svet v svoji Resoluciji z dne 24. oktobra 1994 o razmerah v evropskem civilnem letalstvu ([7]) potrdil, da je treba pri odpiranju trga nujno upoštevati zahteve, povezane z letališkimi razmerami;

(8) ker je Evropski parlament v svoji Resoluciji o evropskem civilnem letalstvu z dne 14. februarja 1995 ([8]) ponovno izrazil potrebo upoštevati učinke dostopa do trga storitev zemeljske oskrbe na zaposlovanje in varnostne pogoje na letališčih Skupnosti;

(9) ker je prost dostop do trga storitev zemeljske oskrbe združljiv z učinkovitim obratovanjem letališč Skupnosti;

(10) ker je treba prost dostop do trga storitev zemeljske oskrbe uvesti postopno in ga prilagoditi zahtevam sektorja;

(11) ker pri nekaterih vrstah storitev zemeljske oskrbe za dostop do trga in samooskrbo veljajo omejitve glede varnosti, varovanja, zmogljivosti in razpoložljivosti prostora; ker je zato treba omogočiti omejitev števila pooblaščenih izvajalcev takih vrst storitev zemeljske oskrbe; ker bi se morala omogočiti tudi omejitev samooskrbe; ker morajo biti v tem primeru merila za omejitev primerna, objektivna, pregledna in nediskriminacijska;

(12) ker mora biti za učinkovito konkurenco, če je število izvajalcev storitev zemeljske oskrbe omejeno, vsaj eden od izvajalcev popolnoma neodvisen od upravljavca letališča in od prevladujočega letalskega prevoznika;

([1]) UL C 142, 8.6.1995, str. 7 in UL C 124, 27.4.1996, str. 19.
([2]) UL C 301, 13.11.1995, str. 28.
([3]) Mnenje Evropskega parlamenta z dne 16. novembra 1995 (UL C 323, 4.12.1995, str. 106), Skupno stališče Sveta z dne 28. marca 1996 (UL C 134, 6.5.1996, str. 30) in Sklep Evropskega parlamenta z dne 16. julija 1996 (UL C 261, 9.9.1996).
([4]) UL L 240, 24.8.1992, str. 1.
([5]) UL L 240, 24.8.1992, str. 8. Uredba, kakor je bila spremenjena z Aktom o pristopu iz leta 1994.
([6]) UL L 240, 24.8.1992, str. 15.
([7]) UL C 309, 5.11.1994, str. 2.
([8]) UL C 56, 6.3.1995, str. 28.

(13) ker morajo letališča za svoje pravilno delovanje obdržati vodenje in upravljanje nekaterih infrastruktur, ki jih je zaradi tehničnih razlogov ter zaradi dobičkonosnosti ali okoljskega vpliva težko deliti ali podvajati; ker centralizirano vodenje in upravljanje takih infrastruktur ne sme ovirati izvajalcev storitev zemeljske oskrbe ali samooskrbovanih uporabnikov letališč pri uporabi teh infrastruktur;

(14) ker v nekaterih primerih te ovire lahko upravičijo omejitve dostopa do trga ali samooskrbe, če so te omejitve primerne, nepristranske, pregledne in nediskriminatorne;

(15) ker mora biti namen takih izjem omogočiti upravnim organom letališč premostitev ali vsaj zmanjšanje teh ovir; ker mora te izjeme ob pomoči svetovalnega odbora odobriti Komisija in morajo biti izjeme priznane za določeno obdobje;

(16) ker je treba izvajalce storitev zemeljske oskrbe, če je njihovo število omejeno, izbirati po preglednih in objektivnih postopkih, da se ohrani učinkovita in poštena konkurenca; ker se je treba pri izbiri izvajalcev storitev zemeljske oskrbe posvetovati z uporabniki letališč, saj imajo le-ti največji interes glede kakovosti in cene zahtevanih storitev zemeljske oskrbe;

(17) ker je zato treba pri izbiri pooblaščenih izvajalcev storitev zemeljske oskrbe zagotoviti zastopanje uporabnikov letališč in posvetovanje z njimi, tako da se ustanovi odbor, ki ga sestavljajo predstavniki uporabnikov letališč;

(18) ker se lahko v določenih okoliščinah in pod določenimi pogoji obveznosti javne službe pri izbiri izvajalcev storitev zemeljske oskrbe razširiti na druga letališča na istem geografskem območju zadevne države članice;

(19) ker je upravljavec letališča lahko tudi izvajalec storitev zemeljske oskrbe in lahko na podlagi svojih odločitev odločilno vpliva na konkurenco med izvajalci storitev zemeljske oskrbe; ker je zato nujno, da letališča zaradi ohranjanja poštene konkurence vodijo ločeno računovodstvo za svoje vodenje in upravljanje infrastrukture ter redne dejavnosti na eni strani in za izvajanje storitev zemeljske oskrbe na drugi strani;

(20) ker letališče ne sme subvencionirati svojih storitev zemeljske oskrbe iz prihodkov, ki jih pridobiva iz svoje vloge upravnega organa letališča;

(21) ker morajo enake zahteve po preglednosti veljati za vse izvajalce, ki želijo ponuditi storitve zemeljske oskrbe tretjim osebam;

(22) ker morajo biti države članice, zato da se letališčem omogoči izvajanje njihove funkcije vodenja in upravljanja infrastrukture ter da se zagotovita varnost in varovanje letaliških poslopij ter varstvo okolja in veljavnih socialnih predpisov, sposobne zagotoviti, da se za izvajanje storitev zemeljske oskrbe zahteva dovoljenje; ker morajo biti merila za to dovoljenje objektivna, pregledna in nediskriminatorna;

(23) ker morajo države članice iz istih razlogov ohraniti pristojnost za sprejemanje in izvrševanje pravil, potrebnih za pravilno delovanje letališke infrastrukture; ker morajo biti ta pravila vezana na zastavljeni cilj in v praksi ne smejo zmanjšati dostopa do trga ali pravice do samooskrbe pod raven, ki je določena s to direktivo; ker morajo biti ta pravila skladna z načeli objektivnosti, preglednosti in nediskriminacije;

(24) ker morajo države članice ohraniti pristojnost za zagotovitev ustrezne stopnje socialnega varstva za osebje podjetij, ki opravljajo storitve zemeljske oskrbe;

(25) ker mora biti izvajalcem, pooblaščenim za opravljanje storitev zemeljske oskrbe, in uporabnikom letališč, pooblaščenim za samooskrbo, zagotovljen dostop do letaliških instalacij v obsegu, ki je potreben za uveljavljanje njihovih pravic in ki omogoča lojalno in resnično konkurenco; ker pa mora obstajati možnost pobiranja pristojbin za tak dostop;

(26) ker je utemeljeno, da pravice, ki jih priznava ta direktiva, veljajo za izvajalce storitev zemeljske oskrbe iz tretjih držav in uporabnike letališč iz tretjih držav samo ob pogoju stroge vzajemnosti; ker bi morala biti država članica, če vzajemnosti ni, sposobna začasno odpraviti pravice teh izvajalcev in uporabnikov;

(27) ker dogovori o večjem sodelovanju glede uporabe gibraltarskega letališča, sklenjeni v Londonu 2. decembra 1987 med Kraljevino Španijo in Združenim kraljestvom v skupni deklaraciji zunanjih ministrov obeh držav, še niso začeli veljati;

(28) ker ta direktiva ne vpliva na uporabo pravil iz Pogodbe; ker bo zlasti Komisija še naprej zagotavljala skladnost s temi pravili, tako da bo, če bo potrebno, izvajala vsa svoja pooblastila iz člena 90 Pogodbe,

SPREJEL NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Področje uporabe

1. Ta direktiva se uporablja za vsako letališče, ki je na ozemlju države članice in za katerega veljajo določbe Pogodbe ter je odprto za komercialni promet pod naslednjimi pogoji:

(a) Določbe člena 7(1) glede vrst storitev zemeljske oskrbe, razen vrst storitev iz člena 7(2), se začnejo uporabljati za vsako letališče 1. januarja 1998 ne glede na obseg njegovega prometa.

(b) Določbe glede vrst storitev zemeljske oskrbe iz člena 7(2), se začnejo uporabljati 1. januarja 1998 za letališča, katerih letni promet ni manjši od milijona potnikov ali 25 000 ton tovora.

(c) Določbe glede vrst storitev zemeljske oskrbe, navedene v členu 6, se začnejo uporabljati 1. januarja 1999 za letališča:

— katerih letni promet ni manjši od 3 milijonov potnikov ali 75 000 ton tovora; ali

— katerih promet ni bil manjši od 2 milijonov potnikov ali 50 000 ton tovora v šestmesečnem obdobju pred 1. aprilom ali pred 1. oktobrom prejšnjega leta.

2. Brez poseganja v odstavek 1 se začnejo določbe te direktive uporabljati 1. januarja 2001 za vsako letališče, ki je na ozemlju države članice in za katerega veljajo določbe Pogodbe ter ki je odprto za komercialni promet in katerega letni promet ni manjši od 2 milijonov potnikov ali 50 000 ton tovora.

3. Če letališče doseže enega od pragov tovornega prometa, navedenih v tem členu, ne da bi hkrati doseglo še ustrezen prag potniškega prometa, se določbe te direktive ne uporabljajo za vrste storitev zemeljske oskrbe, ki se uporabljajo samo za potnike.

4. Komisija informativno objavi seznam letališč iz tega člena v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*. Seznam prvič objavi najkasneje v treh mesecih po začetku veljavnosti te direktive, potem pa enkrat na leto.

Države članice vsako leto pred 1. julijem Komisiji pošljejo podatke, ki so potrebni za sestavo seznama.

5. Razume se, da uporaba te direktive za gibraltarsko letališče ne posega v pravni položaj Kraljevine Španije in Združenega kraljestva o sporu glede suverenosti nad ozemljem, na katerem je letališče.

6. Uporaba te direktive za gibraltarsko letališče se odloži do začetka izvajanja dogovorov iz skupne deklaracije zunanjih ministrov Kraljevine Španije in Združenega kraljestva z dne 2. decembra 1987. Vladi Španije in Združenega kraljestva bosta Svet obvestili o tem datumu.

Člen 2

Opredelitve

V tej direktivi:

(a) „letališče“ pomeni vsako zemljišče, ki je posebej prilagojeno za pristajanje, vzletanje in manevriranje zrakoplovov, vključno s pomožnimi instalacijami, ki se lahko uporabljajo pri teh operacijah za potrebe prometa zrakoplovov in storitev v zvezi z njimi, skupaj z instalacijami, ki so potrebne pri komercialnih zračnih prevozih;

(b) „sistem letališč“ pomeni dve letališči ali več letališč, ki so med seboj povezana, da oskrbujejo isto mesto ali urbano aglomeracijo, kot je navedeno v Prilogi II k Uredbi Sveta (EGS) št. 2408/92 z dne 23. julija 1992 o dostopu letalskih prevoznikov Skupnosti do letalskih prog znotraj Skupnosti;

(c) „upravljavec letališča“ pomeni organ, katerega cilj je na podlagi državne zakonodaje ali predpisa, da skupaj z drugimi dejavnostmi ali brez njih, odvisno od potrebe, administrira, upravlja in vodi letališke infrastrukture ter usklajuje in nadzira dejavnosti različnih izvajalcev na zadevnem letališču ali v sistemu letališč;

(d) „uporabnik letališča“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ki je odgovorna za prevoz potnikov, pošte in/ali tovora po zraku od ali do zadevnega letališča;

(e) „zemeljska oskrba“ pomeni storitve, ki se opravljajo za uporabnike letališč na letališčih, kot je opisano v Prilogi;

(f) „samooskrba“ pomeni stanje, v katerem uporabnik letališča neposredno zase izvaja eno ali več vrst storitev zemeljske oskrbe in ne sklene pogodbe o opravljanju teh storitev s tretjo osebo; za namene te opredelitve se uporabniki letališč v medsebojnem odnosu ne štejejo za tretjo osebo, kadar:

— ima eden večinski delež drugega, ali

— ima en sam organ večinski delež vsakega;

(g) „izvajalec storitev zemeljske oskrbe“ pomeni vsako pravno ali fizično osebo, ki tretjim osebam ponuja eno ali več vrst storitev zemeljske oskrbe.

Člen 3

Upravljavec letališča

1. Če za vodenje in upravljanje ter obratovanje letališča ali sistema letališč ni odgovoren le en organ, pač pa več ločenih organov, se za namene te direktive vsak od teh ločenih organov obravnava kot del upravljavca letališča.

2. Podobno se, če je za več letališč ali sistemov letališč imenovan le en upravljavec, vsako letališče ali vsak sistem letališč za namene te direktive obravnava ločeno.

3. Če so upravljavci letališč pod nadzorom ali kontrolo pristojnega državnega organa, je ta organ dolžan v okviru svojih pravnih obveznosti zagotoviti uporabo te direktive.

Člen 4

Ločeno računovodstvo

1. Če upravljavec letališča, uporabnik letališča ali izvajalec storitev zemeljske oskrbe izvajajo storitve zemeljske oskrbe, morajo v skladu z veljavno poslovno prakso voditi strogo ločeno računovodstvo za dejavnosti storitev zemeljske oskrbe od računovodstva za druge dejavnosti.

2. Neodvisni revizor, ki ga imenuje država članica, mora preverjati izvajanje ločenega računovodstva.

Revizor tudi preveri, da ni finančnih tokov med dejavnostjo upravljavca kot upravnega organa letališča in njegovo dejavnostjo storitev zemeljske oskrbe.

Člen 5

Odbor uporabnikov letališč

1. Države članice morajo najkasneje dvanajst mesecev po začetku veljavnosti te direktive zagotoviti, da se na vsakem zadevnem letališču ustanovi odbor predstavnikov uporabnikov letališč ali organizacij, ki zastopajo uporabnike letališč.

2. Vsi uporabniki letališč imajo pravico do članstva v tem odboru, oziroma da jih na njihovo željo v tem odboru predstavlja organizacija, imenovana v ta namen.

Člen 6

Zemeljska oskrba za tretje osebe

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe v skladu z ureditvami iz člena 1, da izvajalcem storitev zemeljske oskrbe zagotovijo prost dostop do trga za izvajanje storitev zemeljske oskrbe tretjim osebam.

Države članice imajo pravico zahtevati, da imajo izvajalci storitev zemeljske oskrbe sedež v Skupnosti.

2. Države članice lahko omejijo število izvajalcev, ki so pooblaščeni za izvajanje naslednjih vrst storitev zemeljske oskrbe:

— sprejem in odprema prtljage,

— oskrbovanje na ploščadi,

— oskrbovanje z gorivom in oljem,

— sprejem in odprema tovora in pošte, kar zadeva fizično ravnanje s tovorom in pošto med letališkim terminalom in zrakoplovom, tako ob prihodu, odhodu ali prenosu. Države članice ne smejo omejiti tega števila na manj kot dva za vsako vrsto storitve zemeljske oskrbe.

3. Poleg tega od 1. januarja 2001 dalje vsaj eden od pooblaščenih izvajalcev ne sme biti neposredno ali posredno pod nadzorom:

— upravljavca letališča,

— vsakega uporabnika letališča, ki je prepeljal več kot 25 % potnikov ali tovora, zabeleženega na letališču v letu pred letom, v katerem je bila opravljena izbira teh izvajalcev,

— organa, ki neposredno ali posredno nadzira ali je nadzorovan od upravljavca tega letališča ali takšnega uporabnika letališča.

Država članica lahko do 1. julija 2000 zaprosi za odlog izpolnjevanja obveznosti iz tega odstavka do 31. decembra 2002.

Komisija, ki ji pomaga odbor iz člena 10, tako prošnjo pregleda in se lahko, glede na razvoj sektorja in zlasti glede na razmere na letališčih, ki so med sabo primerljiva glede obsega in strukture prometa, odloči odobriti omenjeno prošnjo.

4. Če države članice v skladu z odstavkom 2 omejijo število pooblaščenih izvajalcev, ne smejo preprečiti uporabniku letališča, ne glede na to, kateri del letališča mu je bil dodeljen, možnosti dejanske izbire med vsaj dvema izvajalcema storitev zemeljske oskrbe za vsako vrsto storitev, za katero velja omejitev, pod pogoji, določenimi v odstavkih 2 in 3.

Člen 7

Samooskrba

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe v skladu z ureditvami iz člena 1, da zagotovijo pravico do samooskrbe.

2. Vendar lahko države članice za naslednje vrste storitev zemeljske oskrbe:

— sprejem in odprema prtljage,

— oskrbovanje na ploščadi,

— oskrbovanje z gorivom in oljem,

— sprejem in odprema tovora in pošte, kar zadeva fizično ravnanje s tovorom in pošto med letališkim terminalom in zrakoplovom, tako ob prihodu, odhodu ali pri prenosu, omejijo pravico do samooskrbe na najmanj dva uporabnika letališča pod pogojem, da sta izbrana na podlagi primernih, objektivnih, preglednih in nediskriminatornih meril.

— omejijo pravico do samooskrbe na najmanj dva uporabnika letališča pod pogojem, da sta izbrana na podlagi primernih, objektivnih, preglednih in nediskriminatornih meril.

Člen 8

Centralizirane infrastrukture

1. Ne glede na uporabo členov 6 in 7 lahko države članice dodelijo upravljavcu letališča ali drugemu organu vodenje in upravljanje centraliziranih infrastruktur, ki se uporabljajo za izvajanje storitev zemeljske oskrbe, katerih kompleksnost, stroški ali vpliv na okolje ne dopuščajo deljenja ali podvajanja sistemov, kot so na primer sistemi razvrščanja prtljage, razledenitve, prečiščevanja vode in distribucije goriva. Zahtevajo lahko, da izvajalci storitev zemeljske oskrbe in samooskrbovani uporabniki letališč uporabljajo te infrastrukture.

2. Države članice zagotovijo, da sta vodenje in upravljanje teh infrastruktur pregledna, objektivna in nediskriminatorna, in zlasti da ne ovirata dostopa izvajalcev storitev zemeljske oskrbe ali samooskrbovanih uporabnikov letališč, v okviru omejitev, določenih s to direktivo.

Člen 9

Izjeme

1. Kadar posebne omejitve razpoložljivega prostora ali zmogljivosti na letališču, še zlasti, če do njih pride zaradi zasičenosti letališča ali stopnje izkoriščenosti območja, onemogočijo odprtje trga in/ali izvedbo samooskrbe do stopnje, določene s to direktivo, se lahko zadevne države članice odločijo:

(a) omejiti število izvajalcev za eno ali več vrst storitev zemeljske oskrbe, razen tistih iz člena 6(2), na celotnem letališču ali delu letališča; v tem primeru se uporabljajo določbe člena 6(2) in (3);

(b) pridržati pravico do opravljanja ene ali več vrst storitev zemeljske oskrbe, navedenih v členu 6(2), enemu samemu izvajalcu;

(c) pridržati pravico do samooskrbe omejenemu številu uporabnikov letališča za vrste storitev zemeljske oskrbe, razen tistih iz člena 7(2), pod pogojem, da so ti uporabniki izbrani na podlagi primernih, objektivnih, preglednih in nediskriminatornih meril;

(d) prepovedati samooskrbo ali jo omejiti na posameznega uporabnika letališča za vrste storitev zemeljske oskrbe iz člena 7(2).

2. Za vse izjeme v skladu z odstavkom 1 je treba:

(a) določiti vrsto ali vrste storitev zemeljske oskrbe, za katere je bila odobrena izjema, in posebne omejitve razpoložljivega prostora ali zmogljivosti, ki to izjemo utemeljujejo;

(b) priložiti načrt ustreznih ukrepov za premostitev omejitev.

Poleg tega izjeme ne smejo:

(i) neupravičeno posegati v cilje te direktive;

(ii) povzročati izkrivljanja konkurence med izvajalci storitev zemeljske oskrbe in/ali samooskrbovanimi uporabniki letališč;

(iii) biti obsežnejše, kakor je potrebno.

3. Države članice o vsaki izjemi, ki jo odobrijo na podlagi odstavka 1, in o razlogih, ki jo upravičujejo, obvestijo Komisijo vsaj tri mesece pred začetkom njene veljavnosti.

Komisija objavi povzetek vseh odločitev, o katerih je bila obveščena, v *Uradnem listu Evropskih skupnosti* in povabi zainteresirane stranke k predložitvi njihovih pripomb.

4. Komisija podrobno pregleda odločitve o izjemah, ki jih predložijo države članice. V ta namen Komisija opravi podrobno analizo razmer in študijo ustreznih ukrepov, ki jih je predložila država članica, da preveri, ali domnevne omejitve obstajajo in tudi, ali sta odprtje trga in/ali opravljanje samooskrbe do stopnje, določene s to direktivo, v resnici onemogočena.

5. Po tem preverjanju in posvetovanju z zadevno državo članico lahko Komisija odobri odločitev države članice, ali pa tej odločitvi nasprotuje, če meni, da obstoj domnevnih omejitev ni bil dokazan ali da omejitve niso dovolj resne, da bi upravičile izjemo. Komisija lahko po posvetovanju z zadevno državo članico tudi zahteva, da ta spremeni obseg izjeme ali pa jo omeji na tiste dele letališča ali sistema letališč, za katere je bil obstoj domnevnih omejitev dokazan.

Komisija sprejme odločbo najkasneje tri mesece po obvestilu države članice in jo objavi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

6. Izjeme, ki so jih države članice odobrile v skladu z odstavkom 1, ne smejo trajati več kot tri leta, razen izjem, odobrenih na podlagi odstavka 1(b). Država članica mora sprejeti novo odločitev o vsakem zahtevku za izjemo najkasneje v treh mesecih pred koncem tega obdobja, prav tako v skladu s postopkom, določenim v tem členu.

Izjeme iz odstavka 1(b) ne smejo trajati več kot dve leti. Na podlagi določb odstavka 1 lahko država članica kljub temu zahteva enkratno podaljšanje tega obdobja za dve leti. O teh zahtevah odloča Komisija ob pomoči odbora iz člena 10.

Člen 10

Svetovalni odbor

1. Komisiji pomaga svetovalni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki držav članic in kateremu predseduje predstavnik Komisije.

2. Odbor svetuje Komisiji o uporabi člena 9.

3. Komisija se lahko posvetuje z odborom tudi o drugih zadevah glede uporabe te direktive.

4. Odbor sprejme svoj poslovnik.

Člen 11

Izbira izvajalcev

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za izvedbo postopka izbire izvajalcev, pooblaščenih za opravljanje storitev zemeljske oskrbe na letališču, na katerem je njihovo število omejeno, v primerih, določenih v členu 6(2) ali členu 9. Ta postopek mora biti v skladu z naslednjimi načeli:

(a) Če države članice zahtevajo vzpostavitev standardnih pogojev ali tehničnih specifikacij, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci storitev zemeljske oskrbe, se ti pogoji ali specifikacije določijo po posvetovanju z odborom uporabnikov letališč. Merila za izbiro, ki so določena v standardnih pogojih ali tehničnih specifikacijah, morajo biti primerna, objektivna, pregledna in nediskriminatorna.

Zadevna država članica lahko potem, ko obvesti Komisijo, med standardne pogoje ali tehnične specifikacije, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci storitev zemeljske oskrbe, vključi obveznost javne službe za letališča, ki oskrbujejo obrobna območja ali območja v razvoju, ki so del ozemlja te države članice in za katera ni poslovnega interesa, vendar so bistvenega pomena za zadevno državo članico.

(b) Razpis za zbiranje ponudb, na katerega se lahko prijavijo vsi zainteresirani izvajalci storitev zemeljske oskrbe, mora biti objavljen v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

(c) Izvajalce storitev zemeljske oskrbe izbere:

(i) upravljavec letališča po posvetovanju z odborom uporabnikov letališča, pod pogojem, da upravljavec:

— ne opravlja podobnih storitev zemeljske oskrbe in

— da neposredno ali posredno ne nadzoruje nobenega podjetja, ki izvaja take storitve, ter da

— ni kakorkoli povezan s takim podjetjem;

(ii) v vseh drugih primerih pristojni organ države članice, ki je neodvisen od zadevnega upravljavca letališča in ki se najprej posvetuje z odborom uporabnikov letališč in tem upravljavcem.

(d) Izvajalci storitev zemeljske oskrbe so izbrani za največ sedem let.

(e) Če izvajalec storitev zemeljske oskrbe preneha z opravljanjem svoje dejavnosti pred koncem obdobja, za katerega je bil izbran, je zamenjan na podlagi istega postopka.

2. Če je število izvajalcev storitev zemeljske oskrbe omejeno v skladu s členom 6(2) ali členom 9, lahko upravljavec letališča sam opravlja storitve zemeljske oskrbe in zanj ne velja postopek izbire iz odstavka 1. Podobno lahko upravljavec letališča za opravljanje storitev zemeljske oskrbe na zadevnem letališču pooblasti podjetje, ne da bi za to podjetje veljal omenjeni postopek:

— če je to podjetje pod neposrednim ali posrednim nadzorom tega upravljavca letališča ali

— če je ta upravljavec letališča pod neposrednim ali posrednim nadzorom tega podjetja.

3. Upravljavec letališča o odločitvah, sprejetih po tem členu, obvesti odbor uporabnikov letališča.

Člen 12

Otoška letališča

Država članica lahko v okviru izbire izvajalcev storitev zemeljske oskrbe na letališču, kot je določeno v členu 11, razširi obveznosti javne službe na druga svoja letališča, pod pogojem, da:

— so ta letališča na otokih v istem geografskem območju in da

— ima vsako od teh letališč letni obseg prometa, ki ni manjši od 100 000 potnikov, ter da

— to razširitev ob pomoči odbora iz člena 10 odobri Komisija.

Člen 13

Posvetovanja

Države članice poskrbijo, da se organizira obvezen posvetovalni postopek v zvezi z uporabo te direktive med upravljavcem letališča, odborom uporabnikov letališča in podjetji, ki opravljajo storitve zemeljske oskrbe. To posvetovanje med drugim pokriva cene tistih storitev zemeljske oskrbe, za katere je bila v skladu s členom 9(1)(b) odobrena izjema in organiziranje opravljanja teh storitev. Tako posvetovanje se izvede najmanj enkrat na leto.

Člen 14

Dovoljenje

1. Države članice lahko za dejavnosti zemeljske oskrbe na letališču, ki jih opravljata izvajalec storitev zemeljske oskrbe ali samooskrbovani uporabnik, kot pogoj uvedejo pridobitev dovoljenja javnega organa, ki je neodvisen od upravljavca letališča.

Merila za tako dovoljenje morajo biti povezana z zdravim finančnim položajem in zadostnim zavarovalnim kritjem, z varovanjem in varnostjo instalacij, zrakoplovov, opreme in ljudi ter tudi z varstvom okolja in skladnostjo z ustrezno socialno zakonodajo.

Merila morajo biti skladna z naslednjimi načeli:

(a) uporabljati se morajo nediskriminatorno za različne izvajalce storitev zemeljske oskrbe in uporabnike letališč;

(b) biti morajo skladna z načrtovanim ciljem;

(c) v praksi ne smejo zmanjšati dostopa do trga ali pravice do samooskrbe do ravni, ki je pod ravnjo, določeno s to direktivo.

Ta merila morajo biti javna, izvajalci storitev zemeljske oskrbe in samooskrbovani uporabniki letališč pa so vnaprej obveščeni o postopku za pridobitev dovoljenja.

2. Dovoljenje se ne dodeli ali odvzame le, če izvajalci storitev zemeljske oskrbe ali samooskrbovani uporabniki letališč po lastni krivdi ne izpolnjujejo meril, navedenih v odstavku 1.

Razloge za nedodelitev ali odvzem dovoljenja je treba sporočiti zadevnemu izvajalcu ali uporabniku in upravljavcu letališča.

Člen 15

Pravila ravnanja

Država članica lahko, če je to primerno, na predlog upravljavca letališča:

— prepove izvajalcu storitev zemeljske oskrbe ali uporabniku letališča opravljanje storitev zemeljske oskrbe ali samooskrbo, če ta izvajalec ali uporabnik ne upošteva pravil, ki veljajo zanj in zagotavljajo pravilno delovanje letališča;

Ta pravila morajo biti skladna z naslednjimi načeli:

(a) uporabljati se morajo nediskriminatorno za različne izvajalce storitev zemeljske oskrbe in uporabnike letališč;

(b) biti morajo skladna z načrtovanim ciljem;

(c) v praksi ne smejo zmanjšati dostopa do trga ali pravice do samooskrbe do ravni, ki je pod ravnijo, določeno s to direktivo;

— zahteva še zlasti, da izvajalci storitev zemeljske oskrbe pošteno in nediskriminatorno sodelujejo pri izvajanju obveznosti javne službe, določene v državni zakonodaji ali predpisih, skupaj z obveznostjo zagotavljanja stalnosti storitev.

Člen 16

Dostop do instalacij

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da izvajalcem storitev zemeljske oskrbe in uporabnikom letališč, ki želijo začeti s samooskrbo, zagotovijo dostop do letaliških instalacij v obsegu, ki je potreben za opravljanje njihovih dejavnosti. Če upravljavec letališča ali, če je to primerno, javni organ ali vsak drugi organ, ki nadzira ta javni organ, za ta dostop uvede pogoje, morajo biti ti pogoji primerni, objektivni, pregledni in nediskriminatorni.

2. Prostor, ki je na letališču na voljo za storitve zemeljske oskrbe, se mora razdeliti med različne izvajalce storitev zemeljske oskrbe in med samooskrbovane uporabnike letališč, skupaj z novimi ponudniki na tem področju, v obsegu, ki je potreben za uveljavljanje njihovih pravic in ki omogoča učinkovito in pošteno konkurenco na podlagi primernih, objektivnih, preglednih in nediskriminatornih pravil in meril.

3. Če se za dostop do letaliških instalacij uvedejo pristojbine, se te določijo na podlagi primernih, objektivnih, preglednih in nediskriminatornih meril.

Člen 17

Varnost in varovanje

Določbe te direktive nikakor ne vplivajo na pravice in obveznosti držav članic glede vzdrževanja javnega reda, varnosti in varovanja na letališčih.

Člen 18

Socialna zaščita in varstvo okolja

Brez vpliva na uporabo te direktive in ob upoštevanju drugih določb zakonodaje Skupnosti države članice lahko sprejmejo ukrepe, ki so potrebni za zagotovitev varstva pravic delavcev in varstva okolja.

Člen 19

Skladnost z nacionalnimi predpisi

Od izvajalca storitev zemeljske oskrbe na letališču se zahteva, da upošteva določbe nacionalne zakonodaje, ki so združljive z zakonodajo Skupnosti.

Člen 20

Vzajemnost

1. Brez poseganja v mednarodne obveznosti Skupnosti, lahko država članica, če se izkaže, da tretja država glede dostopa do trga storitev zemeljske oskrbe ali samooskrbe:

(a) izvajalcem storitev zemeljske oskrbe in samooskrbovanim uporabnikom letališča iz države članice ne zagotovi pravne in dejanske obravnave, ki bi bila primerljiva z obravnavo, ki jo države članice zagotavljajo izvajalcem storitev zemeljske oskrbe in samooskrbovanim uporabnikom letališč iz te tretje države; ali

(b) izvajalcem storitev zemeljske oskrbe in samooskrbovanim uporabnikom letališč iz države članice ne zagotovi pravnega in dejanskega nacionalnega obravnavanja; ali

(c) izvajalcem storitev zemeljske oskrbe in samooskrbovanim uporabnikom letališč iz tretje države zagotovi ugodnejšo obravnavo kakor izvajalcem storitev zemeljske oskrbe in samooskrbovanim uporabnikom letališč iz države članice,

v skladu z zakonodajo Skupnosti delno ali v celoti začasno odloži obveznosti iz te direktive v zvezi z izvajalci storitev zemeljske oskrbe in samooskrbovanimi uporabniki letališč iz te tretje države.

2. Zadevna država članica o vsakem odvzemu ali začasnem odvzemu pravic ali dolžnosti obvesti Komisijo.

Člen 21

Pravica do pravnega sredstva

Države članice ali, kadar je to primerno, upravljavci letališč zagotovijo, da ima vsaka stranka s pravnim interesom pravico do pravnega sredstva glede odločitev ali posamičnih ukrepov, sprejetih v skladu s členom 7(2) in členi 11 do 16.

Na voljo mora biti možnost pravnega sredstva pred nacionalnim sodiščem ali pri drugem javnem organu, ki ni upravljavec zadevnega letališča, in ki je, kadar je to primerno, neodvisen od javnega organa, ki nadzoruje upravljavca.

Člen 22

Informacijsko poročilo in revizija

Države članice Komisiji sporočijo podatke, ki jih ta zahteva za poročilo o uporabi te direktive.

Poročilo s priloženimi predlogi za revizijo direktive se sestavi najkasneje do 31. decembra 2001.

Člen 23

Izvajanje

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najkasneje v enem letu po njeni objavi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*. O tem obvestijo Komisijo.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice sporočijo Komisiji besedila glavnih predpisov nacionalne zakonodaje, ki so jih sprejele na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 24

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

Člen 25

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Luxembourgu, 15. oktobra 1996

Za Svet

Predsednik

B. HOWLIN

PRILOGA

SEZNAM STORITEV ZEMELJSKE OSKRBE

1. Upravljanje in nadzor na letališču zajemata:

1.1 zastopanje pri lokalnih organih ali drugih subjektih in povezovanje z njimi, vodenje izdatkov uporabnika letališč in zagotovitev poslovnih prostorov za njegove predstavnike;

1.2 nadzor natovarjanja, pošiljanje sporočil in telekomunikacije;

1.3 ravnanje z nakladalnimi enotami ter hramba, odprema in upravljanje nakladalnih enot;

1.4 vse druge storitve nadzora pred letom, med njim in po njem ter vse druge administrativne storitve, ki jih zahteva uporabnik letališča.

2. Oskrba potnikov zajema celotno skrb za potnike ob prihodu, odhodu, med transferjem ali tranzitom, skupaj s pregledom letalskih vozovnic in potovalnih dokumentov, oddajo prtljage in prenosom prtljage do prostora za razvrščanje prtljage.

3. Odprema prtljage zajema ravnanje s prtljago v prostoru za razvrščanje, razvrščanje prtljage, pripravljanje prtljage za odhod, natovarjanje in raztovarjanje vozil ali naprav, s katerimi se prtljaga prevaža ali prenaša od zrakoplova do prostora za razvrščanje in obratno, kakor tudi prevoz prtljage iz prostora za razvrščanje do prostorov za prevzem prtljage.

4. Odprema tovora in pošte zajema:

4.1 za tovor: fizično ravnanje s tovorom pri izvozu, prenosu in uvozu, obdelava ustreznih dokumentov, carinski postopki in izvajanje vseh potrebnih varovalnih ukrepov, ki so dogovorjeni med pogodbenicami ali pa jih zahtevajo okoliščine;

4.2 za pošto: fizično ravnanje z vhodno in izhodno pošto, obdelava ustreznih dokumentov in izvajanje vseh potrebnih varovalnih ukrepov, ki so dogovorjeni med pogodbenicami ali pa jih zahtevajo okoliščine.

5. Oskrba na ploščadi zajema:

5.1 razporeditev zrakoplova na letališču ob prihodu in odhodu (*)

5.2 pomoč pri parkiranju zrakoplova in zagotovitev ustreznih naprav (*)

5.3 komunikacijo med zrakoplovom in izvajalcem storitev, ki je odgovoren za oskrbo na ploščadi (*)

5.4 natovarjanje in raztovarjanje zrakoplova, skupaj z zagotavljanjem in upravljanjem zahtevanih sredstev, kakor tudi prevoz posadke in potnikov med zrakoplovom in terminalom ter prevoz prtljage med zrakoplovom in terminalom;

5.5 zagotavljanje in upravljanje ustreznih enot pri zagonu pogonskih naprav;

5.6 premikanje zrakoplova ob odhodu in prihodu, zagotavljanje in uporaba ustreznih naprav;

5.7 prevoz, natovarjanje in raztovarjanje hrane in pijače na zrakoplov in z njega.

6. Storitve oskrbe na zrakoplovu zajemajo:

6.1 zunanje in notranje čiščenje zrakoplova, oskrba sanitarij in oskrba z vodo;

6.2 hlajenje in ogrevanje potniške kabine, odstranjevanje snega in ledu z zrakoplova, razledenitev zrakoplova;

6.3 opremljanje potniške kabine z ustrezno opremo za kabino, hramba te opreme.

7. Oskrba z gorivom in oljem:

7.1 priprava in izvedba polnjenja in praznjenja rezervoarja z gorivom, skupaj s hrambo goriva ter kontrolo kakovosti in količin dobavljenega goriva;

7.2 dolivanje olja in drugih tekočin.

8. Vzdrževanje zrakoplova zajema:

8.1 redno vzdrževanje pred letom;

8.2 posebne dejavnosti, ki jih zahteva uporabnik letališča;

8.3 zagotavljanje in razdelitev rezervnih delov in ustrezne opreme;

8.4 zahteva za ustrezni parkirni prostor in/ali prostor v hangarju ali njuna rezervacija.

(*) Če teh storitev ne opravljata kontrola letenja ali centralna služba na ploščadi.

9. Letalske operacije in storitve za posadko:

9.1 priprava leta na odhodnem letališču ali kje drugje;

9.2 pomoč med letom, skupaj s preusmeritvijo zrakoplova med letom, če je potrebno;

9.3 dejavnosti po končanem letu;

9.4 storitve za posadko.

10. Prevoz na zemlji zajema:

10.1 organizacijo in izvajanje prevoza posadke, potnikov, prtljage, tovora in pošte med različnimi terminali istega letališča, ne pa tudi prevoza med zrakoplovom in katerim drugim mestom na območju istega letališča;

10.2 vsak posebni prevoz, ki ga zahteva uporabnik.

11. Storitve oskrbe potnikov s hrano in pijačo zajemajo:

11.1 povezovanje z dobavitelji in upravljanje;

11.2 skladiščenje hrane in pijače ter opreme, potrebne za njihovo pripravo;

11.3 čiščenje te opreme;

11.4 pripravo in dostavo opreme, kakor tudi hrane in pijače.